

Sygn. II C 1009/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2018 roku

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie II Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Anna Szymańska-Grodzka
Protokolant:	Kalina Ruclak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 stycznia 2017 roku w Warszawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B.

przeciwko Szpitalowi (...) Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej z siedzibą w W.

o zapłatę

I. utrzymuje w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie w dniu 06 grudnia 2016 roku w sprawie o sygn. akt II Nc 315/16 co do kwoty 369.293,10 zł (trzysta sześćdziesiąt dziewięć tysięcy dwieście dziewięćdziesiąt trzy złote i dziesięć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie

w transakcjach handlowych od tej kwoty od dnia 06 października 2016 roku do dnia zapłaty oraz do kwoty 15.442 (piętnaście tysięcy czterysta czterdzieści dwa) złote tytułem zwrotu kosztów postępowania,

II. uchyla nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy Warszawa-Praga

w Warszawie w dniu 06 grudnia 2016 roku w sprawie

o sygn. akt II Nc 315/16 w pozostałym zakresie, tj. co do kwoty 642,58 zł (sześćset czterdziestu dwóch złotych pięćdziesięciu ośmiu groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od tej kwoty od dnia 06 października 2016 roku do dnia zapłaty i umarza w tym zakresie postępowanie w sprawie,

III. oddala wniosek pozwanego Szpitala (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej z siedzibą w W. o rozłożenie na raty zasądzonego świadczenia,

IV. zasądza od pozwanego Szpitala (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej

z siedzibą w W. na rzecz powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem dalszych kosztów zastępstwa procesowego powódki,

V. nie obciąża pozwanego Szpitala (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej

z siedzibą w W. obowiązkiem zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt **II C 1009/17**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 6 października 2016 r. (data nadania) powódka (...)

spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. (dalej jako: (...) sp. z o.o.), reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wystąpiła

z powództwem przeciwko Szpitalowi (...) Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej z siedzibą w W. (dalej jako: Szpital) o orzeczenie nakazem zapłaty

w postępowaniu nakazowym, aby pozwany zapłacił powódce kwotę 369.935,68 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od dnia wniesienia pozwu, tj. od dnia 6 października 2016 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 10.800 zł i opłatą skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, w terminie dwóch tygodni od daty doręczenia nakazu zapłaty.

W przypadku wniesienia w terminie zarzutów wniosła o utrzymanie wyrokiem nakazu zapłaty w całości w mocy, zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki dalszej kwoty 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wskazała, że strony zawarły szereg umów sprzedaży produktów leczniczych i wyrobów medycznych. Pozwany jako kupujący (zamawiający) złożył powódce (sprzedawcy, wykonawcy) zamówienia, na podstawie których powódka wystawiła pozwanemu faktury VAT, które szczegółowo zostały wymienione w tabeli pod pozycjami od 1 do 103. Pomimo iż powódka wykonała terminowo i w całości zamówienia składane przez pozwanego na podstawie ww. umów, pozwany nie zapłacił z tego tytułu żadnej kwoty. Pozwany pozostaje w opóźnieniu w łącznej kwocie 363.008,93 zł. Powód pomniejszył dochodzone należności o kwotę 260 zł, wynikającą z faktury korekty ujętej pod poz. 104 w zestawieniu. Kwota dochodzona pozwem obejmuje skapitalizowane odsetki w wysokości 7.186,75 zł, obliczone stosownie do ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

(pozew z załącznikami – k. 2-224)

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 6 grudnia 2016 roku żądanie pozwu zostało uwzględnione.

(nakaz zapłaty – k. 226)

W dniu 2 stycznia 2017 r. (data złożenia w Biurze Podawczym Sądu) pozwany, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł zarzuty od nakazu zapłaty wydanego w niniejszej sprawie w postępowaniu nakazowym w dniu 6 grudnia 2016 r., w których zaskarżył w całości przedmiotowy nakaz i w trybie art. 499 k.c. potrafił wierzytelność z tytułu kompensaty, wynikającej z not księgowych

w łącznej kwocie 626,61 zł (wykaz not dołączono do zarzutów), a nadto zarzucił błędne określenie terminu początkowego naliczania odsetek od niezapłaconych

w terminie faktur, a tym samym zawyżenie wskazanej w pozwie kwoty skapitalizowanych odsetek o kwotę 303,26 zł. Mając na uwadze powyższe, pozwany wniósł o uchylenie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 6 grudnia 2016 r. i oddalenie powództwa w zakresie kwoty 929,87 zł oraz rozłożenie dochodzonej pozwem kwoty – na podstawie art. 320 k.p.c. – z uwagi na bardzo trudną sytuację finansową Szpitala – na 20 rat płatnych w terminie do 15. dnia każdego miesiąca.

(zarzuty od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z załącznikami – k. 231-297)

Pismem procesowym z dnia 11 sierpnia 2017 r. (data nadania) powódka cofnęła w części żądanie pozwu, tj. co do kwoty 642,58 zł wraz ze zrzeczeniem się roszczenia w tym zakresie i wniosła o utrzymanie w mocy nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 6 grudnia 2016 r. w mocy co do kwoty 369.293,10 zł wraz z odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia

6 października 2016 r. do dnia zapłaty, a także w zakresie kosztów procesu w kwocie 15.442 zł, uchylenie nakazu zapłaty w pozostałym zakresie, tj. co do kwoty 642,58 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od tej kwoty za okres od dnia 6 października 2016 r. do dnia zapłaty i umorzenie postępowania w tym zakresie oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki dalszej kwoty 3.600 zł tytułem kosztów procesu – kosztów zastępstwa procesowego.

(pismo procesowe z załącznikami – k. 317-324)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Przedmiotem działalności powódki jest m. in. sprzedaż wyrobów farmaceutycznych i medycznych oraz usługi w zakresie opieki zdrowotnej. Pozwany jest samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej, udzielającym świadczeń zdrowotnych.

(dowody: informacje odpowiadające odpisom aktualnym KRS powódki oraz pozwanego – k. 10-11v., bezsporne)

Strony w dniach 6 października 2014 r., 18 lutego 2015 r., 14 kwietnia 2015 r., 19 czerwca 2015 r., 17 listopada 2015 r., 9 grudnia 2015 r., 20 stycznia 2016 r. oraz

11 czerwca 2016 r. zawarły umowy sprzedaży produktów leczniczych i wyrobów medycznych, w ramach których powódka jako wykonawca zobowiązała się do dostawy pozwanemu m. in. leków, płynów infuzyjnych oraz środków kontrastowych, w zamian za co pozwany jako zamawiający miał zapłacić ustalone

w umowach wynagrodzenie, rozliczane na podstawie wystawionych przez spółkę faktur VAT. Szpital nie wnosił uwag do jakości produktów dostarczonych mu przez powódkę. Znakomita większość artykułów medycznych została dostarczona pozwanemu przez powódkę zgodnie z warunkami zawartych umów. Jedynie kilka partii produktów zostało dostarczonych z opóźnieniem. W związku z nieterminową dostawą Szpital, zgodnie z § 8 ust. 1 zawartych umów, naliczył kary umowne

w wysokości 0,5% wartości niezrealizowanej części zamówienia za każdy dzień opóźnienia i w tym celu wystosował do powodowej spółki noty księgowe na łączną kwotę 626,61 zł. W toku wzajemnej współpracy powódka wystawiła sto cztery faktury VAT, które każdorazowo akceptował przedstawiciel pozwanego oraz dwie faktury korygujące. Wykaz wystawionych faktur z uwzględnieniem dat wystawienia, terminów płatności, kwot należnych oraz naliczonych odsetek obrazuje tabela zawarta w pozwie (k. 2-3v akt). Mimo wykonania zamówienia przez powodową spółkę pozwany Szpital nie zapłacił żadnej kwoty tytułem należności objętych wystawionymi przez (...) sp. z o.o. fakturami. Wezwaniem do zapłaty, nadanym w dniu 20 września 2016 r., powódka zwróciła się do pozwanego o uregulowanie należnej jej kwoty 362.748,93 zł, dołączając szczegółowe rozliczenie. Szpital odebrał przedmiotowe wezwanie w dniu 23 września 2016 r. i mimo upływu wyznaczonego w nim terminu nie uiścił wymaganej kwoty.

(dowody: umowy wraz z aneksami i załącznikami – k. 12-89, faktury VAT – k. 90-220, wezwanie do zapłaty wraz potwierdzeniem odbioru – k. 220a-222, noty księgowe wraz z zestawieniami – k. 246-286)

Pozwany Szpital znajduje się w trudnej sytuacji finansowej. Pozostaje to pochodną systemu finansowania placówek ochrony zdrowia w Polsce. Tylko w trzech pierwszych kwartałach 2016 r. poniósł stratę w wysokości 4.168.770,31 zł.

(dowody: rachunek zysków i strat pozwanego – k. 240, bilans – k. 241, sprawozdanie – k. 242-243, pismo – k. 244-245, bezsporne)

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie przywołanych wyżej dokumentów prywatnych, których prawdziwości oraz odzwierciedlenia faktów, żadna ze stron nie kwestionowała. Stan faktyczny między stronami w istocie był niesporny. Pozwany w zarzutach od nakazu zapłaty przyznał fakt braku uiszczenia należności na rzecz powodowej spółki, powołując się na fatalną sytuację ekonomiczną. Różnica stanowisk dotyczyła jedynie zasadności żądania odsetek

w kwocie niespełna 300 zł. Sąd odniesie się w tym zakresie w rozważaniach prawnych.

Sąd zważył, co następuje:

W swej niecofniętej części powództwo było zasadne i zasługiwało na uwzględnienie.

Dołączone do akt, a stanowiące źródło roszczeń powódki umowy dostawy produktów leczniczych i wyrobów medycznych są wzajemnymi umowami, mającymi swoje kodeksowe źródło w art. 535 k.c. i następnych. Przedmiotowy przepis przewiduje odpłatny charakter świadczeń osoby realizującej czynności objęte jego dyspozycją. Każda z dołączonych do akt umów nakładała na pozwanego szpital obowiązek wypłacenia powodowej spółce wynagrodzenia w ustalonej wysokości. Okolicznością niezakwestionowaną w sprawie jest brak uregulowania należności ponad kwotę żądania pozwu w zakresie cofniętym przez powódkę, z wyjątkiem kwoty skapitalizowanych odsetek opiewającej na niespełna 300 zł, o czym poniżej.

W toku postępowania nakazowego Sąd wydał nakaz zapłaty uwzględniający w całości żądania pozwu. W zarzutach od przedmiotowego nakazu pozwany potrącił wierzytelność z tytułu kompensaty w łącznej kwocie 626,61 zł, a nadto zarzucił naruszenie przepisu art. 481 w zw. z art. 455 k.c. poprzez błędne określenie terminu początkowego naliczania odsetek od niezapłaconych w terminie faktur i tym samym zawyżenie wskazanej w pozwie kwoty skapitalizowanych odsetek o 303,26 zł. W odpowiedzi powodowa spółka cofnęła pozew w części, tj. co do kwoty 642,58 zł wraz ze zrzeczeniem się roszczenia w tym zakresie. Wskazała, iż nie kwestionuje zasadności potrącenia w kwocie 626,61 zł, a dodatkowo pomniejszyła żądanie pozwu o 11,48 zł tytułem skapitalizowanych odsetek od przedmiotowej kwoty potrącenia. Nadto, odnosząc się do zarzutu błędnego wyliczenia wysokości skapitalizowanych w pozwie odsetek, wskazała, iż w istocie w wyniku omyłki błędnie przyjęła, że termin płatności faktury VAT nr (...) (poz. 63 w tabeli dołączonej

do pozwu) wynosi 30 dni, podczas gdy w rzeczywistości termin ten wynosi 60 dni. W związku z tym różnica w wysokości odsetek wyniosła 4,49 zł i o tę kwotę powódka cofnęła żądanie pozwu. Ostatni przypadek rozbieżności stron w zakresie przyjętych przez nie kwot skapitalizowanych odsetek odnosił się do umowy z dnia 14 kwietnia 2015 r., nr (...) (k. 58-59v. akt). Różnica dotyczyła dwóch faktur i wynosiła odpowiednio 188,39 zł i 221,05 zł. W tym zakresie Sąd uwzględnił żądanie powódki, albowiem obliczona przez nią kwota odpowiada łączącej strony umowie. Umowa nr (...) w § 5 ust. 3 przewidywała bowiem 30-dniowy termin płatności od daty dostarczenia faktury, w związku z czym zarzut pozwanego okazał się niezasadny.

Podsumowując, w związku z cofnięciem przez powódkę pozwu w części, tj. w kwocie 642,58 zł (wynik sumy kwot: 626,61 zł; 11,48 zł oraz 4,49 zł), Sąd utrzymał w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 6 grudnia 2016 r. co do kwoty 369.293,10 zł i uchylił przedmiotowy nakaz co do kwoty 642,58 zł, umarzając postępowanie w zakresie niższej kwoty.

O odsetkach za opóźnienie – tak w nakazie zapłaty, jak i w wyroku, Sąd orzekł, stosując przepisy ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. poz. 403, ze zm.), zwłaszcza art. 4 pkt 1-3, art. 8 ust. 1-5, uwzględniając również brak kwestionowania przez stronę pozwaną dat wymagalności i kwot, od których są liczone, z wyjątkami, co do których Sąd poczynił już stosowne wyjaśnienia.

Wniosek o rozłożenie świadczenia na raty

Stosownie do art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Mimo że sytuacja finansowa pozwanego jest w istocie trudna, a jego zwłoka wiąże się bardziej z ogólnie złą sytuacją w systemie polskiej opieki zdrowotnej, Sąd nie znalazł podstaw dla uznania, że zaszły warunki dla zastosowania dobrodziejstwa instytucji przewidzianej w art. 320 k.p.c. i rozłożenia zasądzonej kwoty na 20 rat płatnych

w terminie do 15. dnia każdego miesiąca. Pozwany w istocie nie wykazał zaistnienia postaw do uwzględnienia tego wniosku. Rozłożenie zasądzonych świadczenia na raty może nastąpić wyłącznie w szczególnie uzasadnionych wypadkach, przy uwzględnieniu interesów obu stron postępowania, przy czym ochrona interesów pozwanego nie może być stawiana ponad ochronę interesów strony występującej z zasadnym roszczeniem. Utrzymujący się od wielu lat stan nierównowagi pomiędzy wydatkami ponoszonymi na działalność statutową Szpitala a przychodami uzyskiwanymi przede wszystkim w ramach kontraktów zawartych z Narodowym Funduszem Zdrowia, nie ma

wyjatkowego, nieprzewidywalnego charakteru. Taki stan stanowi jedynie potwierdzenie ewentualnej nieodpowiedniej wysokości świadczeń przekazywanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia przy założeniu, że wszystkie wydatki ponoszone w związku z funkcjonowaniem Szpitala są konieczne lub racjonalnie uzasadnione. Skutki takiego stanu rzeczy nie mogą jednak w sposób negatywny obciążać powódki poprzez rozłożenie wymagalnej należności na raty. Powódka, pozostając w obrocie gospodarczym, jest bowiem zobowiązana do terminowego spełnienia ciężących na niej wymagalnych zobowiązań pieniężnych, także z uwagi na możliwość wystąpienia wobec tego przedsiębiorcy ze skutecznym wnioskiem o ogłoszenie upadłości (art. 10 zw. z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe – tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 2344). Stąd dalsze opóźnienie w zapłacie należnego powódce świadczenia, poprzez rozłożenie zasądzonej należności na raty, naruszałoby w nadmiernym zakresie prawa powódki, kosztem ochrony interesów pozwanego.

Koszty procesu

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c., który stanowi, iż w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. W związku z tym, iż pozwany przegrał niniejszą sprawę niemalże w całości (w 99,998% - powodowa spółka uległa jedynie co do kwoty 642,58 zł), Sąd obciążył go w całości kosztami procesu poniesionymi przez powódkę. Na koszty te złożyły się: orzeczona w nakazie zapłaty opłata częściowa od pozwu w postępowaniu nakazowym w kwocie 4.625 zł, koszty zastępstwa procesowego powódki w łącznej kwocie 14.400 zł [kwota 10.800 zł orzeczona nakazem zapłaty – zgodnie z § 3 zd. 1 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie według stanu prawnego na dzień wniesienia pozwu, tj. 6 października 2016 r. (Dz. U. poz. 1800) oraz dalsza kwota 3.600 zł – zgodnie z § 3 zd. 2 w zw. z § 2 pkt 7 tegoż rozporządzenia] oraz kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa zasądzona w nakazie zapłaty.

Odnosnie nieuiszczonych przez pozwanego kosztów sądowych w postaci opłaty od zarzutów od nakazu zapłaty w kwocie 13.872 zł, Sąd przychylił się do wniosku Szpitala i odstąpił od obciążenia go obowiązkiem zwrotu tych kosztów na rzecz Skarbu Państwa w związku z trudną sytuacją finansową i troską o umożliwienie bieżącego udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom pozwanego.

ZARZĄDZENIE

(...)

8 lutego 2018 r.